

**РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
„ХРИСТО БОТЕВ” – гр. ВРАЦА**

ОТЧЕТ

за дейността през 2012 година

13.02.2013 г.

гр. Враца

Врачовска/

директор:

/Силвия

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца и през изминалата 2012 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен информационен и културен център, осигуряващ равен достъп на всички, с особено внимание към лицата в неравностойно положение.

2. Постоянно обновяване и обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация.

3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите.

4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата.

5. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании – Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Кампания „Четяща България”, Национална инициатива за възраждане на библиотеките и др.

6. Издателската и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.

7. Утвърждаване ролята на РБ като координационен, експертно-консултански и квалификационен център за библиотеките от област Враца.

8. Разширяване на контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози.

Комплектуването на библиотечните фондове е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“. В края на 2012 година фондът на библиотеката наброява 251 008 библиотечни документи на стойност 304 596.88 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като 46.85 % са отраслеви библиотечни документи, 11.44% са детски художествени и детски научно-популярни и 41.71% художествена литература. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. През 2012 година в библиотеката са постъпили 3 184 библиотечни документи на стойност 30 872.66 лв. от които 2 931 книги, 70 периодични издания, 16 графични издания, 62 бр. компактдискове, 97 бр. DVD, 8 т. нотни издания. Новонабавените библиотечни документи постъпили в библиотеката са с около 300 библиотечни документи повече от предходната 2011 г., което се дължи изключително на обявената от МК сесия за финансова подкрепа на библиотеките по програма “Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информированост”. Проектът, който изготвихме беше на обща стойност 14 998.59 лв., при лимит – 15 000 лв. Включихме - 345 заглавия книги на стойност 13 089.13 лв., абонамент на 24 заглавия периодични издания на стойност 1 045.33 лв., некнижни носители на информация : CD – 30 загл. на стойност 441.36 лв. и DVD - 35 заглавия на стойност 422.77 лв. Той беше подкрепен, а субсидията отпусната от МК беше в размер на 16 298 лв., с 1 299.41 лв. повече от стойността на проекта. Така, заедно с договорената с доставчикът ИК “Персей” отстъпка от 25% от общата стойност на проекта (3 890.51 лв.), която ни беше предоставена под формата на дарение, успяхме да обновим фондовете на библиотеката с 1 356 т. нови книги - 535 заглавия ; 5 - графични издания, 120 бр. некнижни носители на информация и 24 заглавия периодични издания.

Ползвателите на библиотеката ще могат да се запознаят с най-новите художествени творби на съвременни български автори, като Александър Томов, Милен Русков, Калин Донков, Стефан Цанев и др.

По-голям брой читатели в училищна възраст ще могат да заемат творби на класиците на българската литература от поредица “Библиотека за ученика”, които са включени в учебните програми по български език и литература: Иван Вазов, Елин Пелин, Елисавета Багряна, Светослав Минков, Пенчо Славейков, Йордан Радичков и др. Обновиха се и колекциите с литература по философия, етика, психология, семейно възпитание на децата, самопознание, обществени науки, компютърна техника и програмиране, селско стопанство, езикознание и литературознание, история и география. Набавени бяха и много заглавия в различни области на изкуството. Романизираните биографии на съвременни творци в областта на театъра, киното, музиката, ще задоволят потребностите на читателите любители на такъв вид литература в отделите “Заемна за дома”, “Изкуство”, читателите на филиалната библиотека в ЖК “Дъбника”. Използвахме финансовите възможности на проекта, за да комплектуваме справочна и енциклопедична литература в различни области на знанието, която поради високата ѝ цена при други обстоятелства не бихме могли да си позволим, имайки предвид ограничените финансови възможности на бюджета на библиотеката. Може да се спомене напр. енциклопедията “Възрожденски читалища”, в която се съдържа информация за историята на читалища и от област Враца, както и справочникът “Бележити българи на съвременна България”, който съдържа биографична информация и информация за дейността на учени от Врачанския край, която ще е полезна за читателите на отдел “Краезнание”. Най-малките читатели на “Детски отдел” се зарадваха на нови заглавия от художествената поредица “Франклин”, както и на заглавия, от поредици “Приказки с поука”, “Легенди и митове” и др. Учениците ще могат да допълват самоподготовката си за учебните занимания, ползвайки нови заглавия учебно-помощна литература: помагала за подготовка на зрелостни и кандидат-студентски изпити и матури по български език, математика, природни науки и екология, както и учебници за задължителна подготовка по история и цивилизация и география и икономика. Преподавателите ще могат да се възполват от методиките на преподаване по различни учебни дисциплини. Вече е традиция наши читатели, граждани, местни автори и издателства да даряват личните си книжни сбирки и част от печатната си продукция на библиотеката. Използваме ги прагматично. Една част от тях регистрираме и вливаме във фонда, а с друга заменяме налични, но физически изхабени, останалите предоставяме на по-малките библиотеки от областта.

През 2012 г. са отчислени 1752 т. книги на стойност 786.44 лв. от фондовете на отделите: “Заемна за дома” ; “Филиал” и “Детски”. Отчисленията са направени по причини: Остарели по съдържание – 608 т. ; Физически изхабени – 964 т. ; Повредени или невърнати от читатели (изгубени от читатели и заменени) – 172 т. и Неподходящи за профила на библиотеката – 8 т. Отчислените заглавия са включени в десет акта, отразени в инвентарни книги, Служебен и читателски каталози, база данни “Книги” и вписани в КДБФ. Направена е статистиката за 2012 г. за състоянието на фонда на библиотеката и колекциите на отделите в общата КДБФ и в книгите за движение на библиотечните фондове на отделите по структура.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДБФ в модул “Книги”. Каталогните картички на новопостъпилите заглавия са вмъкнати в служебен каталог. Записите в модул “Книги” на програма АБ са 64 741 бр. През отчетната година са въведени 508 нови записи, като същевременно са въведени и запълнени “Празни”, освободени от отчислените заглавия.

Абонаментът за 2012 година се състои от 74 периодични издания, от които 30 вестници и 44 списания на стойност 3230.95 лв.

* Таблици № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.

Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност.

През отчетния период Регионална библиотека е посетена от 97 717 читатели, раздадени 140 870 библиотечни документи и е регистрирала 4515 нови читатели.

Посещенията на сайта на библиотеката през 2012 година са 17099

Приложената по-долу таблица отразява плана и изпълнението на тези показатели по обслужващи отдели.

Отдели	Читатели		Посещения		Заети БД	
	План	Изп.	План	Изп.	План	Изп.
	2012	2012	2012	2012	2012	2012
Заемна за дома	2 100	2 299	22000	31 824	50 000	62123
Детски отдел	1 200	1361	7 000	7489	16 500	16 609
Обща читалня	120	127	9 000	9509	18 000	19369
Периодика			9 500	9927	11 000	13245
Изкуство			4 000	3705	8 500	7952
Краезнание			2 000	2269	2 500	2 436
Филиал	650	697	10 500	10840	19 500	18172
СБИО	30	31	1 900	1924	650	664
Автоматизация			19000	17099		
Методичен отдел	15		65	131	150	300
Общо	4115	4515	84 915	94 717	126 800	140870

При отчитането на основните цифрови показатели за 2012 година - нови читатели, посещения и раздадени библиотечни

документи се наблюдава увеличение с 20 % на всички показатели, което е един отличен резултат.

По отношение регистрирани читатели най-много – 36 % са ученици от начален и среден курс (за 2011 – 34.32%), 18 % - от горен курс (за 2011 – 15.60%), 15% - студенти (за 2011 – 12.14%) и 31 % други категории – инженерно-технически специалисти, медицински специалисти, учители и др. (за 2011 – 37.94%).

* Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии и пол, възраст и образование.

Заетите БД са 140 870, от тях най-голям е дялът на заетите книги –75,7%, на периодични издания – 19,7% и на други носители на информация – 4,6%. Дялът на заетите библиотечни документи се запазва като през миналата година. От тази статистика може да се направи извод, че трябва да се популяризират сред гражданите информационните възможности на библиотеката, като се наблегне на факта, че при нас може да се заемат не само традиционните книжни носители, а и CD с популярна музика, DVD с игрални и научнопопулярни филми, грамофонни плочи с ценни произведения от всички жанрове на музикалното изкуство и др.

* Таблици № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.

В края на 2012 година електронните картотеки на Регионална библиотека съдържат:

БД Персоналии – 1855 общо, 39 за 2012 година;

БД Летопис - 4427 записа общо, 35 за 2012 г.

Посочените две Бази данни се поддържат от отдел „Краезнание”.

БД „Фактографска справка” – 2724 записа,

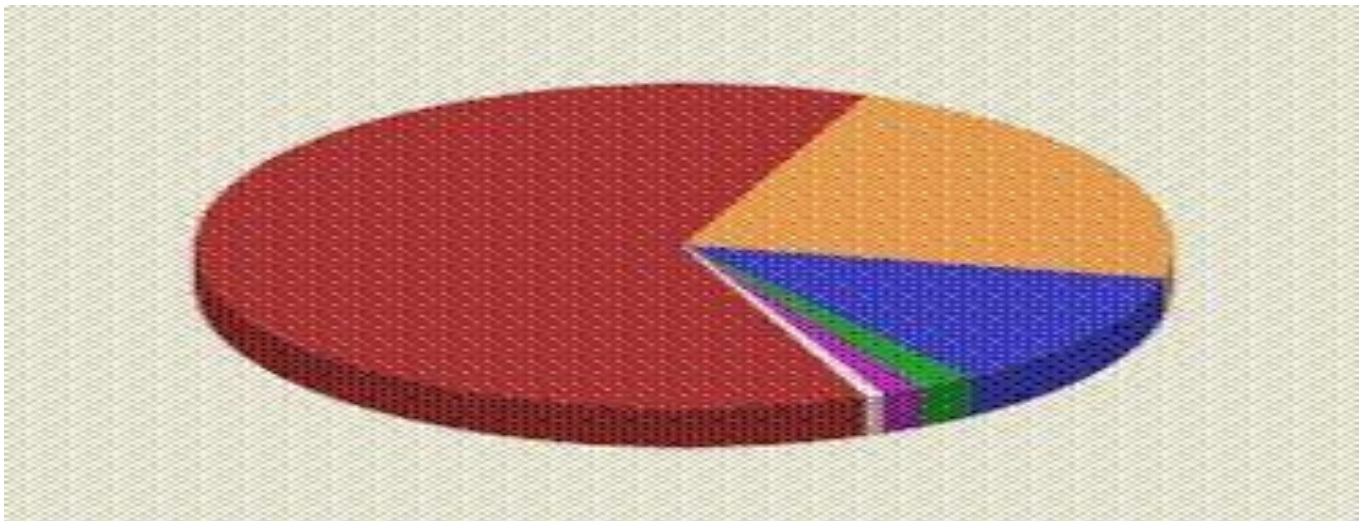
БД „Дати и събития” – 950 записа

БД „Илюстрирани документи” – 1802 записа

Посочените три бази данни се поддържат в отдел СБИО

БД „Статии” – общо 58313 записа от които 1130 нови.

Значително бе увеличено търсенето на информация от електронните бази данни – като най-голям дял от тях са ученици – 45,5%, студенти – 33%, работещи –14,5% и други категории – 7%. Нараства броя на виртуалните консултации и запитвания по електронната поща (250 запитвания). Голяма внимание се обръща и на правно-нормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси” – 6 документа, „Международни и национални счетоводни стандарти” – 31 документа, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС” – 9 документа; Документи с българско и европейско нормативно съдържание от електронните бази данни на „Сиела”; Пълнотекстово съхранение в PDF-формат на **103 броя (файла)** на Държавен вестник за 2012 г.

Броят на справките направени през годината в библиотеката е както следва писмени - 151, устни – 8 193 и търсене в автоматизираните БД и каталози на библиотеката – 6898 . Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

Продължи традицията за колективни посещения на ученици за запознаване с обслужването, справочния и информационен масив на библиотеката и провеждането на открити уроци, мултимедийни презентации по определени теми (включени в учебния процес), организирани и провеждани от обслужващите отдели.

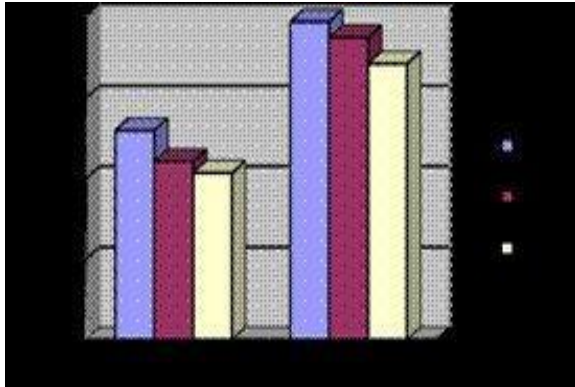
През отчетната година се наблюдава повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички библиотечни специалисти не само в обслужването и ежедневната работа, но също така и в организирането на различни инициативи. Нарастват броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места, като резултат от навлизането на новите информационни технологии, използването на по-съвършени некнижни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

II. Автоматизация

През изминалата 2012 година Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца поддържа: две сървърни машини; 43 компютърни системи, от тях 19 за служебно ползване, 13 на свободен достъп до потребители и 11 в учебителна зала, всички те свързани в локална мрежа и с достъп до Интернет; 8 броя принтери, от тях 4 матрични, 4 лазерни, 2 скенера; 2 мултифункционални устройства – едно лазерно и едно мастилнено-струйно; 11 мрежови устройства – рутери и комутатори, всички те свързани помежду си в локална мрежа и безжичен интернет.

Инсталирана е най-новата версия на библиотечния софтуер от представители на фирма PC-TM.

За отчетния период посещенията на сайта са общо 17099 от 10324 уникални посетители.

Въпреки големия брой посещения, анализът показва, че тенденцията е в спад на интереса към нашия сайт. Необходимо е през 2013 година да се работи в посока по-добра разгласа на онлайн услугите, които потребителите могат да получат чрез сайта на библиотеката – търсене в каталозите, презапис на книги, резервация на книги, проверка на статус и др.

На голяма популярност продължава да се радва и през 2012 година страницата на библиотеката в социалната мрежа Facebook – 3086 приятели, 106 текстови и 534 снимкови материала, прегледани и коментирани от 31 429 потребители.

Отдел Автоматизация извършва и експертно-консултанска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности – 92, от тях около 60% са за библиотечни специалисти от регионалната библиотека, останалите (43) са за работещи в библиотеките от област Враца. Борован, Долни Вадин, Мраморен, Мездра, Мизия, Кунино, Малорад, Попица и др. Това потвърждава, че Регионалната библиотека има важна роля като методически център за библиотеките от областта.

Отделът обслужва и читатели (45), като приблизително 70% от тях са обслужени онлайн, останалите на място в библиотеката чрез компютърни услуги или консултации при работата им.

През 2012 година библиотеката осигури на своите потребители свободен безжичен достъп до Интернет съответно в отделите Обща читалня, Заемна за дома, Обучителна зала и Детски отдел.

Автоматизацията в библиотеката е на добро ниво – всички библиотечни дейности са автоматизирани, но част от техниката вече е морално остаряла и се нуждае от подновяване. Регионална библиотека „Христо Ботев“ напълно отговаря на визията на съвременна библиотека, предлагаща иновативни услуги за потребители. Това, което и липсва на този етап е развитие в областта на увеличаване на дигиталното съдържание, което трябва да залегне като програма през следващите години. Все повече библиотечни специалисти осъзнават важната роля на автоматизацията на дейностите за развитието на библиотеките и активно работят за повишаване на своята квалификация и придобиване на нови знания и умения.

III Издателска дейност

През отчетния период бе издадена четвъртата книга от поредицата „Наследство“ на Регионална библиотека след добилите популярност „Освобождението“, „Свети Места“ и „Златни ръце“.

„Божият мост“ - Природни и културно-исторически забележителности от Врачанския край . Съставител Калина Тодорова, редактори Блага Атанасова и Бойка Лозанска, художник на корицата Петър Петров. Сборникът съдържа материали от Осмата регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето“. Организатори – РИО на МОН – гр. Враца и Регионална библиотека „Христо Ботев“ – гр. Враца. В него са включени разработките както за емблематични природни дадености, свързани с края, така и за по-малко известни или забравени природни обекти; очерци за археологически паметници и находки, тракийските съкровища и експериментална археология на РИМ – Враца; символите на Стара Враца и историческите превратности. Представена е дейността на експедиционни училищни клубове и краеведски сдружения, работата по национални и европейски проекти на читалищни и училищни групи и техни инициативи, свързани с изучаването и съхраняването историята и традициите на Врачанския край.

Издадена е тематична притурка „От Дунав до Балкана” към вестник „Враца днес”.

През 2012 година в отделите „Краезнание”, „Изкуство”, СБИО, Обща читалня бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

IV. Културно образователна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2012 година бяха организирани редица инициативи.

* В приложение № 9 са посочени видовете библиотечни инициативи през 2012 година

Освен малките форми, голяма част от инициативите, организирани от библиотеката са запомнящи се за наши читатели и участници в тях.

* Пета самостоятелна изложба на Ивайло Никодимов с мотото „Добре дошли във Враца”, която представя тридесет карикатури, рисувани в периода 2004 – 2009 г. и публикувани на страниците на в. „Конкурент”, обединени от темата „Враца”, които авторът дарява на отдел „Краезнание”.

* Областен конкурс за рисунка на тема: „ Приказки от детството на баба и дядо”.

* Инициатива „Пролетни празници на поколенията”.

*Маратон на четенето – В периода от 2 до 23 април над 900 участници, взеха активно участие в инициативите на библиотеката за поощряване общуването на читатели с книги.

* Представяне новата стихосбирка на родения в гр. Враца поет Орфей Петков „Неугасими чувства”.

* „Необикновено произшествие на кораба „Германия” - Възстановени в театрална постановка събития от кораба „Германия”, престрелката и геройската смърт на националния герой Никола Войводов и неговия другар Цвятко Павлов.

*Среща –разговор с писателя и главен редактор на вестник “Стършел” Михаил Вешим.

* Фотографски конкурс „Моята снимка от Европа”.

*Национална библиотечна седмица под надслов „Библиотеките – паметта на нацията”. В Регионална библиотека кампанията стартира със символично отваряне на „Книга на времето”.

*Общинско ученическо състезание "Истината е свята, свободата е мила" - да се гордеем с Ботев!".

* „Крали Марко, Робинзон и дървените приказки на майстор Огнян” е третата от поредицата изложби на Регионална библиотека под надслов „Словото”, в които по нетрадиционен начин се популяризира книжовно-документалното наследство. Целта ни е да надникнем в света на детето преди столетие, чрез рисуваните детски книжки и дървените детски играчки на баба и дядо.

* Представена новата художествено – документална книга на Веско Лазаров „Пантеони”.

* Лято в библиотеката – В многобройните и разнообразни дейности, организирани от нас през летните месеци се включиха над 2100 деца. Желаящите да прекарат свободното си време участвайки в наши инициативи се увеличават с всяка изминала година.: Лятна читалня в Етнографско-възрожденски комплекс „Св. С. Врачански”; артистични работилници; тихи игри (Шах, Домино, Не се сърди човече); филмово лято в библиотеката; Клуб “Млад репортер” – организиране на излети, заснемане на репортажи, мултимедийна обработка, създаване на филми. Цел на инициативите ни е да стимулираме интереса на децата към книгата, като я популяризираме по нестандартен начин, да предоставим възможност за изява на младите хора и ги ангажираме с творчески дейности; участниците - работят в екип, в който споделят и усъвършенстват идеите си; читателите ни са приобщени към ценностите и традициите ни; доброволците – ученици от горните класове на различни училища, избират библиотеката за осъществяване на идеите си и като място за интересни преживявания.

* Общинско ученическо състезание на тема „1000 причини да се гордеем, че сме българи”.

* Рецитал по повод 70-годишнината на поета Иван Пенев.

* Девета регионална краеведска конференция „Миналото на родния край – послание към бъдещето” с тема за 2011 година: “„100 години от Балканската война”. Инициативата е ежегодна и се провежда съвместно с Регионален инспекторат по образованието - Враца. Всяка година в областния град се събират утвърдени и начинаещи изследователи от целия Врачански край, за да представят новите си проучвания и надникнат в разработките на своите колеги, да споделят проблеми и обсъдят решения.

Културно - образователната дейност в Регионална библиотека през 2012 година бе насочена основно към популяризиране многобройните и богати възможности на библиотеката и с цел привличане на нови читатели, приобщаване на децата към книгата и обогатяване културния живот в града.

V. Проекти и програми

През отминалата година Регионална библиотека „Христо Ботев” разработи и спечели проект **„Изкуството и компютърът заедно в помощ на различните”**. Партньори - Регионална библиотека Враца, Ресурсен център Враца, Програма „Глоб@лни библиотеки – България” **Основна цел** - Социализиране и интегриране чрез библиотеката, на деца със специални образователни потребности (СОП). **Основни дейности:** Обучение на деца със СОП да работят с компютър и едновременно с това да придобиват знания по основни образователни предмети – български език и математика; въвеждане в основните стъпки на изобразителното изкуство; създаване на двуезичен филм (на български и английски език), които да популяризира дейностите пред обществеността и пред други библиотеки, които биха пожелали да почерпят от придобития от нас опит. **Финансиране** - Дейностите по проекта се финансират от Програма „Глоб@лни библиотеки - България” и от Регионална библиотека „Христо Ботев” Враца. Общата стойност на проекта е 2740 лева, продължителност 8 месеца. Предвижда се идеята на проекта да продължи и през следващите години с нови знания и надграждащи дейности, както и да включим и други целеви групи в тези дейности – деца в неравностойно социално положение, деца от малцинствени групи, лятна работа с деца в предучилищна възраст.

През 2012 година библиотеката, като партньор на Програма „Глоб@лни библиотеки - България” проведе две работни срещи с библиотекари от област Враца за въвеждане на иновативни услуги в целевите библиотеки.

През месец април на тема “Иновативни услуги в обществените библиотеки от област Враца”. По време на срещата бяха

представени интересни практики на услуги, които библиотеките предоставят на населението с помощта на предоставеното по Програма „Глоб@лни библиотеки – България” ИКТ оборудване. Целта на срещата бе електронните услуги да се разширяват и да обхващат все повече различни целеви групи от населението. След дискусия по групи, библиотекарите се ангажираха да започнат въвеждането на услуги в областта на е-общество, е-култура, е-заетост, е-включване, е-образование.

Втората среща бе през месец октомври на тема Иновативни услуги за е-заетост. Организирана бе съвместно с целеви библиотеки и регионални структури на Агенция по Заетостта от Северозападен регион на България. Проведе се в рамките на започналото пилотно сътрудничество между Агенция по заетостта и програма „Глобални библиотеки” – България в областта на електронните услуги за заетост (е-заетост). На срещата партньорите обсъдиха възможните иновативни услуги на библиотеките в тази област, предоставянето на които става с подкрепата на Агенцията по заетостта (АЗ) и местните Дирекции „Бюра по труда” (ДБТ). Размениха се конкретна информация и идеи, обсъдени бяха практическите форми на сътрудничество по места.

В края на годината Регионална библиотека получи писмо с което е информирана, че през 2013 разработения от библиотеката проект **"Трансграничен център за информация и комуникация Долж - Враца"** ще бъде финансиран.

VI. Координационна, експертно-консултанска и квалификационна дейност

През 2012 година Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от региона, съгласно Закона за обществените библиотеки, приет през 2009 година.

На територията на област Враца през 2012 година са работили 113 библиотеки с щатни библиотекари:

*Регионална библиотека „Христо Ботев”

*Читалищни библиотеки – 101

*Училищни библиотеки – 7

*Вузовски библиотеки – 2

*Специални библиотека – 2

За всички тях се осъществява координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност. Библиотечните специалисти от област Враца своевременно се информират за всички важни събития на регионално и национално ниво – кампаниите, обявени от ББИА; съобщения, програми и проекти на Министерството на културата; обяви и проекти обявени от други фондации и институции, в които е възможно включване на читалищна библиотека; съвещания, кампании и инициативи с регионално значение, провеждани от библиотека „Христо Ботев”. Подпомага се тяхната работа чрез устни и писмени консултации, посещения на място, квалификационни дейности и други организационни форми. Две училищни библиотеки в гр. Враца – в Езикова гимназия и ПГ по търговия и ресторантьорство останаха без щатен библиотекар, под ръководството на учителки, които си допълват хорариума с отварянето на библиотеката в определени часове. В края на 2012 г. училищните библиотеки са в гр. Враца – 4; в гр. Козлодуй – 3; в градове като Мездра и Бяла Слатина вече няма училищни библиотеки. Това утвърди тенденцията от последните години – всяка година броя на училищните библиотеки да намалява.

През 2012 година програма „Глоб@лни библиотеки – България” финансира посещения на място на целевите библиотеки. Освен проверката на наличното ИКТ оборудване и начина му на съхранение при тези проверки се даде яснота и по въпроса как се ползват компютрите, какви инициативи организират библиотекарите, как ги популяризират, отзвук от потребителите за тази техника. Посещенията на място в библиотеките допринесоха за решаване на конкретни казуси, оказва се помощ и разяснения на колегите по точно интересувачи ги, специфични въпроси, възникнали в библиотечната практика.

За четвърта поредна година Министерството на културата не превежда на регионалните библиотеки средства за изпълнението на тези им функции, което е и главната причина за по-малкия обем методична работа. Проведените инициативи в помощ на

библиотеките от областта се финансират от бюджета на Регионална библиотека.

Квалификационна дейност

За втора поредна година, благодарение на Програма „Глобални библиотеки – България”, библиотечните специалисти от целевите библиотеки в област Враца повишиха своята квалификация. Обучени са 150 библиотекарски в пет тематични направления – Информационни и комуникационни технологии; Организация и управление на дейността в обществената библиотека; Услуги в модерната библиотека; Общуване и работа с хора; Застъпничество и проектен цикъл. Освен новостите в библиотечната теория те придобиха и много практически познания, разнообразни контакти и добри библиотечни практики, с които да обогатят своята дейност по места.

Благодарение на друг проект, реализиран съвместно с Асоциация „Съвременни читалища”, ББИА и Регионална библиотека „Христо Ботев”, по схемата „Аз мога повече” на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 12 библиотечни специалисти от областта със средно образование завършиха обучението си и придобиха професионална квалификация „Библиотекар”.

През 2012 година бяха организирани два Практикума за новоназначени и неквалифицирани библиотекарски – през м. март и м. октомври. Вторият се проведе он-лайн и се наложи заради колегите, назначени в библиотеките по Програма „Глобални библиотеки – България”, за да преминат кратък курс по основните библиотечни процеси и да придобият минимум библиотечни познания.

Изработени и разпространени в библиотечната мрежа е традиционният „Календар бележити дати и годишнини през 2012 година”.

Организирано и проведено Годишно отчетно съвещание на с библиотекарите от област Враца.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година 11 библиотечни специалисти преминаха обучение в различните направления на Програма „Глоб@лни библиотеки - България”. Четирима от библиотечните специалисти завършиха в СУ „Св. К. Охридски” - магистърска програма „Библиотечно-информационни науки и културна политика” (БИНКП).

Директорът на библиотеката взе участие в проект „Трансфер на модели и практики при професионалното обучение на библиотекари” в град Берлин, Германия. Финансиран по програма „Учене през целия живот”, секторна програма „Леонардо да Винчи” дейност „Мобилност”. В същата програма, но в друг проект се включи информатикът „Иновации и модерни практики в съвременната библиотека: Обмен в Централната обществена библиотека на гр. Верия”.

Основна цел бе обмяна на опит по отношение обучението на библиотекари, посещения на различен тип обществени библиотеки и взаимстване на добри практики.

VIII. Административна и финансова дейност

Промени в организационно-функционалната структура през 2012 година не са правени. В края на годината в Регионална библиотека работят 23 щатни служители от които 1 директор, 1 заместник директор, 1 информатик, 1 системен администратор, 1 касиер-домакин, 1 работник библиотека, 1 чистач и 16 библиотечни специалисти.

* Таблица № 10 и 11 отразява щатната обезпеченост и квалификацията на специалистите.

Изразходваният бюджет на библиотеката за 2012 г. е в размер на 227 280 лв. - средства от републиканския бюджет, 9441 лв. средства от собствени приходи, 35 945 лв. средства получени по програма „Глоб@лни библиотеки - България” и 4000 лв. – дофинансиране от община Враца. За заплати, други възнаграждения и плащания и осигурителни вноски от работодателя са изразходвани 161 016 лв. и 66 264 лв. за издръжка.

* Таблица № 12 отразява бюджета по параграфи

Средната брутна заплата за 2012 година е 491, 98 лв.

Допълнително материално стимулиране (ДМС) бе получено за Професионалния празник на библиотечните специалисти и в края на годината. В IV-тото тримесечие на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло.

Финансовата година за Регионална библиотека „Христо Ботев” Враца приключи със задължения към Топлофикация Враца, които планираме да погасим през следващата бюджетна година.

През отчетния период са проведени 11 заседания на Дирекционния съвет, като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX Връзки с обществеността

През 2012 година – 280 пъти името на библиотеката присъства в регионални и национални медии. Така на практика няма събитие, което да не е отразено от журналистите. За жителите на града това означава: “В библиотека винаги се случва нещо интересно! Защо и аз да не съм част от него?!”. Медиите ни изяви са един непрекъснат процес. Резултатите са видни за всички: Регионална библиотека “Хр. Ботев” - Враца е с нов облик пред обществеността - модерен културен институт, жизнено необходим за местните, част от ежедневието и празника на врачани. Признат и афиширан приоритет в дейността ѝ са нуждите на местната общност.

* В приложение № 13 е посочена статистика на инициативи и изяви отразени от местни и централни медии през 2012 година.

В заключение и като доказателство за мястото на нашата институция в културния и обществен живот на града и региона е

признанието на местно и национално ниво - наградата на директорът на Регионална библиотека за принос в областта на културата по повод 24 май - Деня на българската просвета и култура и грамотата на културната институция за принос в съхраняването на българските традиции от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Грамотата е от Националния преглед-конкурс „Общините за развитието на туризма“.

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. Сводна статистическа таблица за изпълнение на основни показатели за 2012 г.

№ по ред	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	251008
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3184
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	1752
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	74
5	Регистрирани читатели	Брой	4515
	- под 14 години	Брой	1777
	- над 14 години	Брой	2738
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	140870
7	Посещения (общо)	Брой	94717
	От тях в читалните	Брой	29343
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2011 г.	Бр.зап.	2433
9	Направени справки общо	Брой	15242
	От тях - устни	Брой	8193
	- писмени	Брой	151
	- авт. информационно търсене	Брой	6898
10	Организиран масови прояви	Брой	195
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	235
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	5
	- посетени библиотеки	Брой	98
12	Отразяване в медии	Брой	280
13	Щатен състав	Брой	23
14	Бюджет общо	Лева	267 226

2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по съдържание според десетичната класификация

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавен и БД	Отчислен и БД	Заети БД
0	Общ отдел	5324	42	5	4204
1	Философия	5805	84	23	3883
2	Религия. Атеизъм	1531	21	11	810
3	Обществено политически	25320	389	365	19320
5	Математика. Естествени науки	15444	134	13	1622
61	Медицина	10749	61	22	3557
62	Техника. Промисленост	21435	77	103	2359
64-69					
63	Селско стопанство	4778	40	29	857
7	Изкуство	24479	264	4	7586
793-799	Спорт	3895	13	6	3080
80	Езикознание	5679	53	5	2018
82-89	Литературознание	12294	94	18	3991
9	История	9507	167	20	5460
91	География. Пътешествия	3672	34	3	2596
	Художествена	75068	1347	548	55813
	Детска отраслева	10566	23	292	114
	Детска художествена	15462	341	285	23600
Общо през отчетната година		251008	3184	1752	140870

3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по вид

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	218274	2931	1752	106669
Периодични издания	13965	70	-	27727
Графични издания	2286	16	-	736
Картографски издания	132	-	-	-
Нотни издания	3004	8	-	1012
CD	1208	62	-	2622
Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8690	-	-	490
Магнетофонни ленти и други	64	-	-	-
Звукозаписи				
Видеокасети, DVD	881	97	-	1209
Аудио касети	1569	-	-	403
Други - дискети	15	-	-	2
Общо	251008	3184	1752	140870

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	221259	3090	1723	139528

Руски	18782	3	18	178
Английски	3820	46	4	904
Немски	5034	28	5	157
Френски	902	2	2	45
Други езици	1211	15	-	58
Общо през отчетната година	251008	3184	1752	140870

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставянето

Общо за отчетната година	От тях				
	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
3184	312	119	69	2684	-

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	88
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно – технически специалисти	191
04	Селскостопански специалисти	14
05	Медицински специалисти	102
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	52
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	193
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	40
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	237
10	Студенти	372
11	Ученици от горния курс	1014

12	Ученици от начален и среден курс	1809
13	Други	403
Общо през отчетната година		4515
В това число: Мъже		1746
Жени		2769

7. Състав на читателите по възраст и образование

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
1777	985	554	1199	907	845

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	1	1	-
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	37	23	14
5 Математика. Естествени науки	3	-	3
61 Медицина	2	1	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	6	-	6
63 Селско стопанство	-	-	-
7 Изкуство	6	-	6
793-799 Спорт	2	1	1
80 Езикознание	-	-	-
82-89 Литературознание	6	4	2
9 История. Биографии	3	-	3
91 География. Пътешествия	2	-	-

Художествена	1	-	1
Детска отраслева	-	-	-
Детска художествена	4	-	4
Общо през отчетната година	74	30	44

9. Библиотечни инициативи през 2012 година

Изложби – 14

Витрини по повод бележити дати и годишнини – 15

Маратон на четенето – 39

Творчески вечери, срещи с автори, представяния – 5

Лектории – 4

Конференции – 1

Конкурси – 2

Литературни четения – 19

Представени презентации – 18

Открити уроци – 20

Краеведски разходки – 10

Артистична работилница – 15

Прожекция на филми – 27

Дискусии - 6

Общо културни прояви : 195

10. Библиотечен персонал по образование и начин на заплащане

Начин на заплащане	Общо	От тях във филиалите	Със завършено висше образование				С друго полувисше и със средно образование	
			Всичко	От тях с библиот. подготовка			Всичко	От тях с библиот. подготовка
				Магистър	Бакалавър	Специалист		
Щатни		1	18	5	12	0	1	1
ПМС 66		-		-	-		-	-
Общо	18	1	18	5	12	0	1	1

11. Административен и помощен персонал по длъжности и начин на заплащане

Начин на заплащане	Общо	От тях				
		Директор	Заместник директор	Чистач	Касиер-домакин	Комп. спец.
Щатни	5	1	1	1	1	2
ПМС 66		-	-	-	-	-
Общо	5	1	1	1	1	2

12. Бюджет на библиотеката за 2012 г.

Име на параграфа	§§	Видове дейности		Всичко
		Държавна	Дофинансиране	
Заплати за персонал, нает по трудово правоотношение:	0100	125676	0	125676
Други възнаграждения и плащания на персонала	0200	11730	6360	18090
Осигурителни вноски от работодател	0500	23610	701	24311
Издръжка	1000	66264	32885	99149
- Учебни и научноизследователски разходи и книги за библиотека	1014	17306	0	17306
- Материали	1015	2279	1193	3472
- Вода, горива и енергия	1016	37426	3397	40823
- Разходи за външни услуги	1020	8454	12986	21440
- Командировки в страната	1051	795	15309	16104
- Глоби, неустойки и наказателни лихви	1092	4	0	4
- Други неklasифицирани разходи в др. параграфи и подпараграфи	1098	0	0	0
Придобиване на ДМА и НДА	5200	0	0	0
	5300	0	0	0
Всичко:		227280	39946	267226

13. Инициативи и изяви на Регионална библиотека „Христо Ботев”, отразени от местни и централни медии

Статистика:

медия	2012 г.
Публикации за библиотеката в централен и местен периодичен печат (традиционен и електронни издания), информационни агенции и портали	Над 150 отзиви, статии, представяния, интервюта и др.
Радиопредавания (БНР , Радио Видин, Дарик радио и др.)	Над 30 новини, отзиви и др.
Местни и регионални кабелни телевизии	18 участия в предавания на живо, над 30 репортажа, ежеседмично поддържане на рубрика
Национални телевизии (БНТ, Би Ти Ви, 7 дни и др.)	12 репортажа
Постоянни рубрики в информационни агенции и портали; тематични приложения	Обновени и допълнени с над 50 краеведски материала; над 10 постоянни рубрики; тематични приложения